

Tallers de capacitació digital

Una iniciativa per reduir l'escletxa digital
de persones de més de 55 anys

Nom del programa

**Tallers de capacitació digital
per a persones de +55 anys**

Programa impulsat per
Fundació Pere Tarrés
amb el finançament de la
Fundació Vodafone España
i la col·laboració de la **Xarxa
de Biblioteques Municipals
(XBM)**

Àmbit
Educació

Tipus d'avaluació
Impacte

Objectiu
**Establir en quina mesura
els tallers ajuden a reduir la
bretxa digital de les persones
majors de 55 anys**

Període d'anàlisi
2016

Avaluació encarregada per la
Diputació de Barcelona

Avaluació realitzada per
Ivàlua

Analistes
**Ramon Sabes-Figuera,
Óscar Ferré i David Casado**

Els tallers de capacitació digital adreçats a persones majors de 55 anys volen millorar les habilitats digitals d'aquesta població a través de l'ensenyament de competències bàsiques sobre el funcionament dels telèfons intel·ligents i les tauletes. L'objectiu d'aquesta iniciativa és el de facilitar la integració social d'aquest col·lectiu en un context cada cop més mediat per les noves tecnologies.

Els tallers de capacitació digital mostren un impacte positiu en l'ús d'internet amb propòsits directament relacionats amb els continguts impartits en els tallers.

Es troba impacte sobre la freqüència d'ús d'internet per oci i per accedir a mitjans de comunicació. Els tallers s'associen a un increment del 13% en l'ús dels xats i de les xarxes socials.

Els tallers s'associen a un increment del 13% en l'ús dels xats i de les xarxes socials

No s'evidencia impacte sobre la freqüència d'ús general d'internet dels participants.

Els tallers no tenen impacte sobre les barreres que els individus perceben o tenen per aprofitar la totalitat dels avantatges que l'ús d'internet pot proporcionar.

No s'ha detectat cap impacte en la millora de la qualitat o quantitat de les relacions socials dels participants.

Problemàtica i intervenció

En les últimes dècades, el desenvolupament d'Internet no ha deixat d'accelerar-se incidint en la manera com s'estableixen i es mantenen les relacions socials, així com en els mitjans i recursos que s'utilitzen per realitzar activitats quotidianes.

L'analfabetisme digital

Atès que la gent d'edat avançada té menys probabilitats que els joves d'usar la tecnologia, aquest col·lectiu està especialment afectat per l'analfabetisme digital, una problemàtica que fa referència a la dificultat o incapacitat d'algunes persones d'aprofitar els avantatges que ofereixen les noves tecnologies.

La gent d'edat avançada està especialment afectada per l'analfabetisme digital

Els tallers de capacició digital

Per donar resposta a aquesta problemàtica, el 2014, la Fundació Pere Tarrés i la Fundació Vodafone Espanya, en col·laboració amb la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM) de la Diputació de Barcelona van posar en marxa els tallers d'alfabetització digital per a persones de més de 55 anys.

Aquests tallers, consistents en l'ensenyament de competències bàsiques sobre el funcionament dels telèfons intel·ligents i les tauletes, poden consistir en 2 o 3 mòduls de 4 hores de durada cadascun i tracten d'augmentar les habilitats digitals d'aquesta població i

reduir la seva esclatxa digital per tal d'eliminar les barreres d'accés a una àmplia gamma de serveis i possibilitats que el desconeixement de la tecnologia suposava.

Evidència

Aquests tallers es posen en marxa emparats pels positius resultats de projectes similars, que constaten la relació directa entre l'ús d'Internet i la freqüència de contacte amb familiars i amiguets i apunten a una millora del benestar de la població gran a la que van adreçats.

Avaluació

Aquesta avaluació vol establir quin impacte han tingut els tallers impartits en les habilitats digitals de les persones majors de 55 anys que hi han pres part i esbrinar quins són els marges de millora existents en la intervenció.

Objectius i metodologia

L'avaluació vol estimar l'efectivitat dels tallers de capacitació digital per a persones de més de 55 anys sobre dos outcomes d'interès:

- Capacitats digitals dels participants.
- Xarxa social dels participants.

Per pronunciar-se sobre l'efectivitat dels tallers, una comparació entre els resultats obtinguts pels participants abans i després de fer els tallers, per si sola, no és suficient ja que el resultat pot estar sotmès, a més de a la intervenció, a altres factors externs.

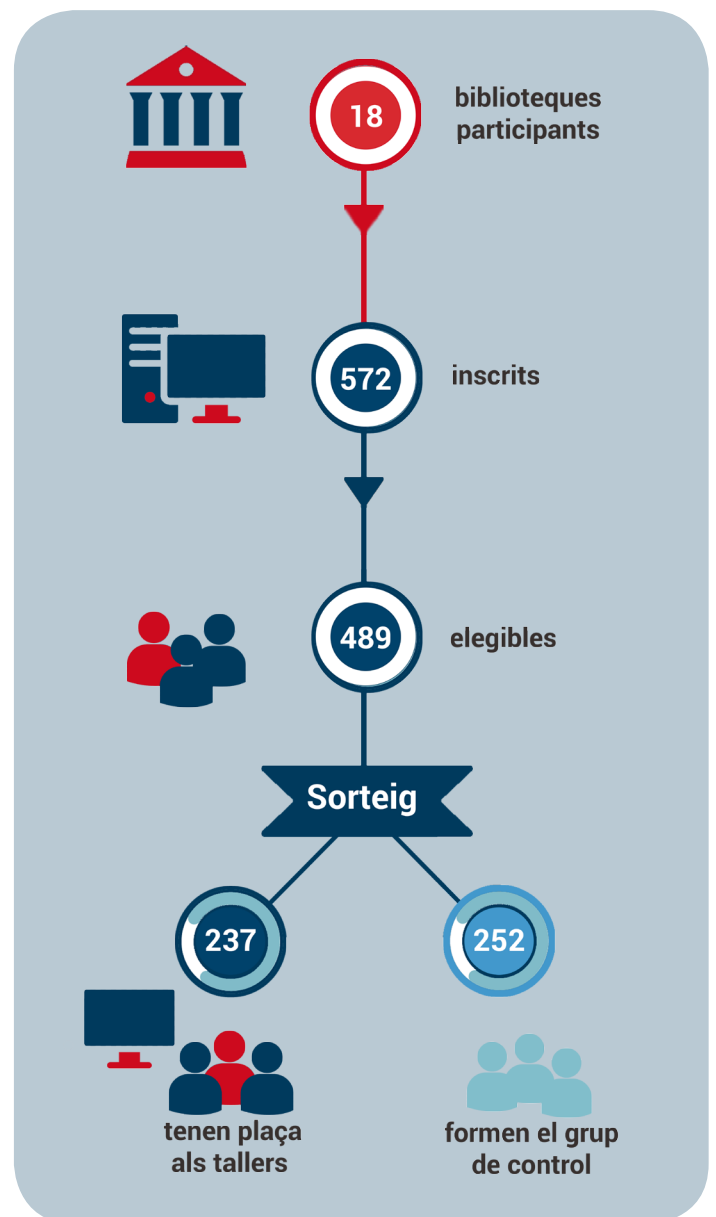
Procés d'aleatorització

Per minimitzar les possibles circumstàncies externes, s'estableix, a través d'un sorteig (procés d'aleatorització) entre les persones que compleixin els requisits de participació, un grup de participants en els tallers i un grup, de característiques molt similars, que no participen en l'experiment, anomenat grup de control.

Gràcies a l'existència d'aquest grup de control es pot simular què hauria passat amb el grup de participants dels tallers en cas de no haver-hi pres part.

Aquest procediment ens permet saber si els tallers han tingut l'efecte esperat mesurat a partir d'un formulari de seguiment entregat tant als membres del grup de control com als que van formar part dels cursos i avaluant-ne les diferències.

Després d'aquesta aleatorització, algunes persones que per sorteig van obtenir plaça als tallers finalment van decidir no realitzar-los i així, un grup de persones del grup de control van poder assistir-hi. L'anàlisi ha tingut en compte aquestes circumstàncies i ha utilitzat els mètodes més adients per aquest tipus d'avaluació.

Gràcies a l'existència del grup de control es pot simular què hauria passat amb el grup de participants dels tallers en cas de no haver-hi pres part

Resultats

Els resultats de l'avaluació s'han mostrat positius per aquells objectius més directament relacionats amb els tallers, com la utilització d'internet per oci, per participar en xarxes socials o per accedir a mitjans de comunicació. No obstant això, aquestes conclusions s'han de valorar tenint en compte que la taxa de resposta del qüestionari de seguiment va ser d'un 61%, fet que implica que els resultats no es basen en la totalitat dels participants de l'experiment.

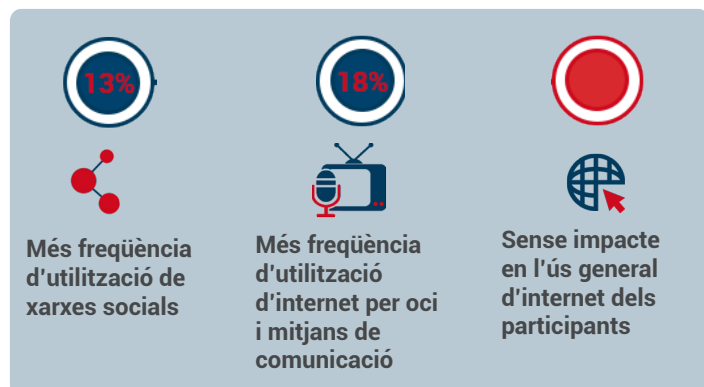
Capacitats digitals dels participants

Major freqüència d'utilització de xarxes socials.

S'ha constatat un increment d'un 13% en la freqüència d'utilització de xarxes socials per part dels participants en els tallers.

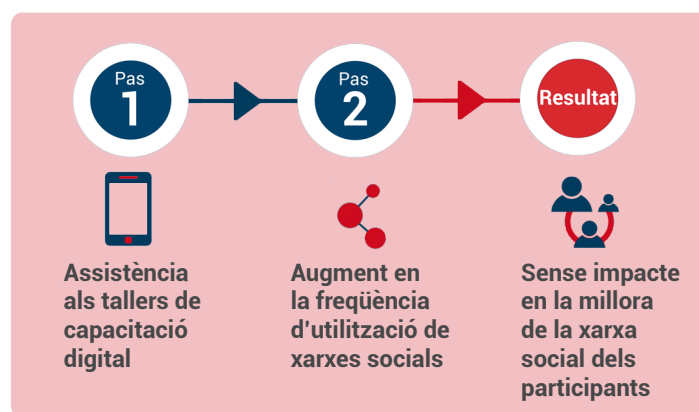
No s'ha detectat impacte en l'ús general d'internet dels participants.

Impacte positiu en l'ús d'internet directament relacionat amb els continguts del curs.

Xarxa social dels participants

Els tallers de capacitació digital no han mostrat cap impacte en la millora de la xarxa social dels participants.

La realització dels tallers s'associa a un impacte positiu en l'ús d'internet directament relacionat amb els continguts del curs

Limitacions dels resultats

No s'han pogut obtenir dades de seguiment tots els participants en els tallers.

No s'han pogut avaluar els efectes dels tallers sobre la totalitat dels participants donat que la taxa de resposta del qüestionari de seguiment va ser del 61%.

A més, aquest subgrup que va respondre el qüestionari utilitzava més freqüentment internet abans d'iniciar-se els tallers que aquells dels que no es van poder obtenir dades de seguiment.

Les persones preinscrites en el curs tenien un interès previ per millorar els seus coneixements d'internet.

Les persones que es van preinscriure en el taller, independentment de si van ser assignades al grup de tractament (que va rebre els tallers) com al grup de control (que no els va rebre) tenien interès previ per millorar les seves capacitats digitals. Aquest fet va poder provocar que tots dos grups aprenguessin a utilitzar diferents eines, ja sigui per compte propi, gràcies al taller o per una combinació d'ambdues coses.

L'avaluació s'ha realitzat poc després d'haver finalitzat els tallers

El fet que s'hagi avaluat l'impacte després d'haver transcorregut únicament entre 3 i 5 mesos pot haver contribuït al fet que no es trobessin diferències significatives en l'evolució de la qualitat i quantitat de contactes socials entre els participants i els no participants.

Aprentatges

Els tallers s'han dirigit a participants amb característiques específiques que els diferencien de la població major de 55 anys

Les persones que han pres part en els tallers ja mostaven disposició, abans de l'inici de la formació, per millorar els seus coneixements d'internet. Així, el perfil dels usuaris a qui han anat adreçats els tallers té unes característiques determinades que el fa diferent de la població major de 55 anys que pateix analfabetisme digital.

La durada dels tallers va ser curta (8 o 12 hores) i es van tractar conceptes generals

Els tallers van tenir una duració baixa i els continguts tractats només es van centrar en familiaritzar els participants amb el funcionament bàsic d'un smartphone o tauleta intel·ligent i amb el funcionament d'algunes utilitats específiques d'aquests dispositius com la realització de fotografies i vídeos o l'ús d'aplicacions de missatgeria.

Recomanacions

Ampliar el perfil de les persones destinatàries

Això podria realitzar-se difonent els tallers en àmbits sociològicament allunyats de les biblioteques, donat que el nivell d'ús d'internet per a diferents propòsits de les persones preinscrites era bastant elevat abans de començar els tallers.

Això permetria augmentar l'impacte dels tallers, incloent població amb nivells d'ús i coneixements previs d'internet més limitats.

Incloure conceptes més concrets referents a l'educació digital

Això es podria aconseguir amb tallers de més durada i/o la realització de més mòduls formatius, de manera esglaonada, en què els continguts anessin evolucionant en termes de complexitat.

Podeu consultar l'informe complet a ivalua.cat